

НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ЈАВНОЈ УПРАВИ: ИНТЕРДИСЦИПЛИ- НАРНО РАЗМАТРАЊЕ ДРУШТВЕНО—ЕКОНОМСКИХ АСПЕКТАТА

У остваривању двогодишњег програма рада UNESCO-а: Међународног савета за друштвене науке — Европског координационог центра за истраживања и документацију у друштвеним наукама, југословенска делегација је прихватила организацију научног скупа на тему „Нове технологије у јавној управи: интердисциплинарно разматрање друштвено-економских аспеката“ (New technologies in public administration: socio-economic aspects from an inter-disciplinary viewpoint). Тему је утврдио Програмски комитет Савета директора Центра крајем 1986. године, уз образложење да је тематика скупа кључна проблематика у јавној управи развијених земаља. Скуп је одржан у Загребу од 13—15. новембра 1987. године. Координација овог међународног научног скупа поверена је Центру у Бечу, а организација у Југославији — југословенском директору у Савету директора Центра. Скуп је отворио Т. Дунов, ректор Универзитета „Кирил и Методиј“ из Скопља.

Основни циљ скупа било је пружање научног увида у искуства стечена при увођењу нових информатичких технологија у јавну управу. Расправа на скупу се одвијала с интердисциплинарног становишта; разматране су друштвено-економске последице примене информатичке технологије, како у државној управи — централној и локалној, тако и у организацијама јавних служби. Основна питања која су разматрана односила су се, пре свега, на следеће теме: (а) хуманистички и психолошки аспекти модернизације јавне управе — примена нових технологија рада као што су *word-processor-i* и *персонални компјутери*; (б) оспособљавање кадрова за обављање делатности јавне управе; (в) промена у радном процесу и квалитету рада и рационализација кадровских процеса; (г) финансијски аспекти увођења нове технологије у јавну управу; (д) правна питања везана за увођење нове технологије у јавну управу; (е) организација и методи у раду јавне управе у условима примене информатичке технологије.

Постављена тематика је разматрана не само презентирањем ставова са становишта различитих друштвених наука (нпр., економије, права, организације и рада, психологије, социологије, науке о управи и др.), већ (посебно у дискусији) и са становишта међусобног интердисциплинарног концептуалног и методолошког дијалога, као резултата интеграције различитих научних дисциплина и напора да се анализирају и научно интерпретирају комплексне појаве у раду и организацији савремене јавне управе. У том смислу, у оквиру презентираних реферата, као и у оквиру веома плодне дискусије, анализирана су и разматрана комплексна питања која су, између осталог, обухватила и следећу проблематику примене нове технологије у јавној управи: (а) утицај нове технологије на садржај рада, методе и процесе у јавној управи, посебно са становишта ефикаснијег и рационалнијег рада управе, са једне, као и ефикаснијег остваривања права и интереса корисника услуга и грађана, са друге стране; (б) утицај информатичке технологије на односе у управи, посебно на њену организациону структуру и диференцијацију у оквиру управног система као целине; (в) захтеве нове технологије у погледу стручности и квалитета кадрова у јавној управи, посебно у односу на њихово стручно образовање и специјализацију; (г) компатибилност информатичке технологије у појединим организационим подсистемима јавне управе, посебно у односу државне управе и организација јавних служби; (д) правна питања — постојећа и новостворена, везана за примену информатичке технологије у раду јавне управе, посебно у односу на законодавну регулативу и средства правне заштите личних података у компјутеризованим информационим системима; (е) политика, и други облици контроле јавне управе у условима апликације информатичке технологије. У оквиру рада скупа посебно је био представљен и југословенски потпрограм реферата и дискусија наших научних и струч-

них радника који се баве проблематиком управе и, посебно увођењем информатичке технологије у њен рад, са циљем упознавања стране научне и стручне јавности из ове области са југословенским истраживањима и искуствима у овој области.

У оцени рада скупа посебно је истакнут значај компаративног сагледавања ових питања, пре свега, у пракси европских земаља, као и интердисциплинарна интерпретација и сагледавање теоријских анализа и практичних искустава којим се омогућава целовито сагледавање сложене социо-економске проблематике увођења нове технологије у јавну управу. Истовремено, закључено је да се приступи припреми посебне публикације у овој актуелној проблематици.

Међународни, али и изразито радни карактер скупа, потврђен је учешћем тридесетак представника из дванаест, претежно европских земаља, као и представника међународних организација из ове области (IIAS, EGPA и др). Радни језик скупа био је енглески.

На научном скупу „Нове технологије у јавној управи“ поднети су и следећи реферати: М. Ј. Р. Вақијаст (IIAS — Међународни институт за управне науке, Секретар међуресорног комитета за информатику и биротику у управи — Париз) *Тенденције у електронској обради података и њихов утицај на модернизацију управе*; У. Бинг (Универзитет у Ослу — Правни факултет) *Компјутерски системи за јавну управу: утицај на процес доношења правних одлука*; академик Е. Браун (Аустријска академија наука — Институт за друштвено-економска истраживања и технологију) *Промене у свету телекомуникација и утицај на јавну управу*; С. Е. Еберг (Универзитет у Хамбургу — Семинар за управне науке) *Нове технологије у јавној управи — правни и организациони оквири у СР Немачкој*; Р. Годец (Правни факултет у Љубљани) *Утицај техничког прогреса на управно право*; К. Гриммер (Универзитет у Каселу — Одсек за аутоматизацију управе) *Утицај информатичке технологије ради повећања квалитета рада управе — радно-организациони, економски и аспекти пружања услуга*; W. Hartman (Erasmus универзитет, Ротердам) *Велики и микрокомпјутерски системи — два сујројствена света*; Е. Кандева-Спиридонова (Правни институт, Бугарска академија наука, Софија) *Искусво у примени административне дискреционе овлашћења у овим условима*; Д. Кавран (Правни факултет у Београду) *Закони и процеси у информационим системима — развој и примена*; академик V. Кларр (Правни институт, Чехословачка академија наука) *Неки правни аспекти примене нових технологија у јавној управи*; Ј. Крегар (Правни факултет у Загребу) *Насићанак технолошког оптимизма*; М. Y. Neuville (Министарство образовања — Одсек за иновацију и нову технологију, Париз) *Управљање новим технологијама и обнова јавних служби*; Н. G. Lauenroth (Академија наука — Институт за теорију, историју и организацију наука, Берлин) *Иновационе стварице за нову технологију — компјутерски сценарио и ње ова оцена*; С. Лилић (Правни факултет у Београду) *Заштитна података и нове технологије у јавној управи*; L. Logintz *Утицај нове технологије на јавну управу — правни приступ*; И. Палмунд (Универзитет у Стокхолму) *Тежња за контролом над информатичком технологијом у јавној управи*; академик Е. Пусић (Правни факултет у Загребу) *Управна динамика — технолошка база и организациона нагледња*; В. А. Расудовски (Институт за државу и право, Академија наука, Москва) *Нова обележја у организовању јавне управе научној и техничкој прогреса у СССР*; Т. Савић (Академија друштвених наука и друштвеног управљања, Софија) *Развој планирања и нова информациона технологија*; Н. Schaffer (Универзитет у Салзбургу — Институт за уставно и управно право) *Нове технологије у јавној управи: друштвено-економски и административно-правни аспекти — случај Аустрије*; I. Snellen i W. van De Donk (EGPA — Европска група за јавну управу) *Нека дијалектичка искуства информатизације јавне управе*; Л. Штурм (Правни факултет у Љубљани) *Правни аспекти заштите података у савременим информатичким друштвима*; Г. Трпин (Институт за јавну управу, Љубљана) *Утицај технолошког развоја на јавну управу*; Ј. ван Дален (Универзитет у Twente — Факултет управних наука, Холандија) *Тенденције и проблеми електронској обради*; P. Vasarhelyi (MTA—STAKI, Будимпешта) *Улога чувара информација у компјутеризованој јавној управи*; E. Veldhuizen (Erasmus универзитет Ротердам) *Развијени информациони систем у јавној управи: организационе последице и ризици*.

Саветовање је оцењено као веома успешно и радни комитет је закључио да се крајем 1988. године приступи припремању наредног скупа са тематиком „Информациона технологија и услужна оријентација јавне управе“, који ће између осталог разматрати и проблематику „Информациона технологија у јавној управи — утицај грађана“. Припрема је у току.

др Стеван Лилић